

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่ยึดหลักที่ว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 เป็นการกำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ นับตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความสนใจในเรื่อง ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความรู้และทักษะรวมทั้งความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะพัฒนาการช้าทำให้เกิดความจำกัดของการเรียนรู้และพัฒนาการทุกด้าน (อุ้นเรือน อ่ำไพพัศตร์, 2542)

ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีผลต่อพัฒนาการ เด็กเหล่านี้จึงมีคำเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เด็กพัฒนาการช้า” อันเนื่องมาจากระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย มีอาการแสดงออกให้เห็นว่ามีความบกพร่องในการปรับตัว และมักปรากฏอาการให้เห็นว่ามีความบกพร่องในช่วงวัยพัฒนาการ (Grossman, 1983) จากการสำรวจประชากรพบว่า มีบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ร้อยละ 2 ของประชากร (กรมสุขภาพจิต, 2544) และอัตราความชุกในเด็กนักเรียนมีจำนวน ร้อยละ 2.8 (ฉลวย จุติกุล, 2544)

จังหวัดมหาสารคามมีการสำรวจคนพิการที่จดทะเบียนทั้งหมดจำนวน 6,254 คน เป็นเด็กอายุ 0-18 ปี จำนวน 1,919 คน โดยมีบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาที่ขึ้นทะเบียน 1,500 คน (พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2546) นอกจากนี้การศึกษาของกรมมณูญ รวีพ้อง(2546) พบว่ามีเด็กพิการ 0-5 ปี ได้รับบริการจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียงร้อยละ 3.7 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนางลักขณ์ วิรัชชัย (2542) ได้สำรวจเด็กที่มีความต้องการพิเศษวัยเรียนมีจำนวนร้อยละ

ละ 5.43 ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก ที่เหลือนี้เด็กกลุ่มนี้ตกเป็นภาระของครอบครัว และบางส่วนออกจากโรงเรียนกลางคันเพราะมีปัญหาในการเรียนในระดับพื้นฐาน ได้แก่ การจำ การรับรู้ การเก็บความรู้ เด็กบกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย มีข้อจำกัดในการรำลึก มีความจำในช่วงสั้นๆ กับสิ่งที่ประสพการณ์ และการรับรู้ที่ได้รับมา (Estes, 1970) ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กพัฒนาการช้า

ลักษณะการเรียนรู้ของเด็กพัฒนาการช้าทำให้เกิดปัจจัยที่มีผลต่อความจำกัดในการเรียนรู้ ได้แก่การจำ สัมความรู้ที่เรียนมาหมด และบางอย่างจำได้บางอย่างลืม (Kobasigawa, 1977) ขาดความสนใจต่อสิ่งเร้า ส่งผลต่อการตอบสนองและความสามารถในการเรียนรู้มีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ต่ำ ไม่สามารถเก็บความรู้และนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ ขาดการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงและการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ (อุ้นเรือน อัมไพพัสตร์, 2542) ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผู้เรียนทุกด้าน ได้แก่ ด้านวุฒิภาวะและความพร้อม ความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความบกพร่องทางสติปัญญาซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ผ่านอวัยวะที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เช่น สมอง ตา หู ปาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านภาษา เพราะการเรียนรู้และทักษะภาษาในเด็กมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กที่มีพัฒนาการด้านภาษาไม่ดีมักมีความลำบากในการเรียนเพราะเด็กไม่สามารถรับข้อมูลไว้และส่งต่อได้เพราะฉะนั้นการฝึกภาษาจึงต้องมาก่อนการสอนวิชาชนิดอื่น โดยการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาเพื่อเตรียมความพร้อม (อุ้นเรือน อัมไพพัสตร์, 2542)

การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา สำหรับเด็กพัฒนาการช้า เป็นการนำแนวคิดตามทฤษฎีพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ โดยมีความเชื่อว่าบุคคลทุกคนมีพัฒนาการก้าวหน้าในด้านทักษะทางสติปัญญา โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งคุณภาพและปริมาณตามขั้นตอนพัฒนาการ คือ การรับรู้ การพัฒนาความสามารถในการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันและต่อมาสามารถใช้ภาษาพูดและตัวเลขได้ สามารถจัดและจำแนกสิ่งของที่เกิดจากการเรียนรู้ในขั้นรูปธรรม และความสามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นามธรรม ความคิดที่เป็นการสมมติ จากทฤษฎีของเปียเจต์ มีความหมายสำหรับครูที่สอนเด็กพัฒนาการช้าหลายประการ เช่น การประเมินความสามารถของเด็ก การทำตามลำดับของพัฒนาการที่ช่วยให้ทราบความพร้อมในตัวเด็ก การทำแผนการสอนเรียงลำดับตามความสามารถของเด็ก การเรียนโดยการกระทำ ใช้อุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้

การเรียนรู้ของเด็กง่ายและเร็วขึ้น (Piaget, 1972) ความจำกัคในการเรียนรู้ของเด็กพัฒนาการช้า จำเป็นต้องมีการกำหนดโครงสร้าง การจัดการเรียนรู้และการวางแผน โดยการกำหนดโปรแกรมการสอนในลักษณะของคู่มือที่มีโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ที่เน้นวิธีการสอนโดยใช้กลวิธีในการสอน การสร้างแผนการสอนและการใช้อุปกรณ์ (เบญจา ชลธารันนท์, 2543)

คู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เป็นการพัฒนากลวิธีในการสอน การสร้างแผนการเรียน และการใช้อุปกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กพัฒนาการช้าที่มีอายุระหว่าง 0-7 ปี การเตรียมความพร้อมทางภาษาเป็นการฝึกทักษะพื้นฐานทางภาษา ได้แก่ การรับรู้ทางภาษา การแยกแยะเสียงที่ได้ยิน ความจำจากการได้ยิน ความเข้าใจภาษา การเข้าใจคำศัพท์ ความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ความเข้าใจขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการสอนให้เกิดการเรียนรู้ได้แก่ การใช้วัตถุที่เป็นรูปธรรม ต้องเรียนซ้ำ ๆ ใช้คำพูดเป็นสื่อในการสอนเพิ่มความสนใจต่อบทเรียนโดยใช้ อุปกรณ์และจัดสิ่งเร้าที่นอกเหนือบทเรียนให้น้อยลง ส่งเสริมให้มีความสำเร็จเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ใช้วิธีการให้สิ่งจูงใจการสอนเรียงลำดับจากง่าย ไปหายากและใช้อุปกรณ์พร้อมกับการเสริมแรง เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจภาษาและสื่อความหมายได้

การสื่อความหมายมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะการสื่อความหมายเป็นระบบที่ซับซ้อนในการแลกเปลี่ยนข่าวสารของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน มนุษย์ต้องมีการถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ประสบการณ์ความสนใจโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การฟังอย่างตั้งใจ การรับรู้ภาษา การใช้ภาษา การพูดรวมทั้งสติปัญญาและการได้ยิน ถ้ามีความผิดปกติเกิดขึ้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่ง จะทำให้เกิดความผิดปกติทางการสื่อความหมายซึ่งส่งผลให้ผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำพูดที่ผู้พูดมุ่งหวังในการพูดนั้น ได้ถูกต้องสมบูรณ์ และเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการเรียนรู้ (สันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2547)

บุคคลจำเป็นต้องมีการเรียนรู้การใช้ภาษา การใช้ภาษาสื่อสารเป็นความต้องการของมนุษย์ เพื่อสื่อสารบอกความต้องการและตอบสนองต่อคำพูดของผู้อื่น ประสบการณ์ในการเรียนรู้ภาษา เป็นสิ่งที่เด็กได้รับรู้ตั้งแต่แรกเกิด จากการฟังและความสนใจ นำไปสู่การเลียนแบบภาษาท่าทาง ออกเสียงและพูดคุย รู้จักเล่นด้วยกัน ผลัดกันเล่นผลัดกันเลียนแบบมีการเลียนเสียงและภาษาท่าทาง แสดงความเข้าใจและมีการใช้คำศัพท์ระดับง่าย ๆ รวมทั้งการพัฒนาจนเป็นภาษาพูด วลี ประโยค พัฒนาการเหล่านี้สามารถส่งเสริมได้ โดยใช้กระบวนการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา การส่งเสริม

พัฒนาการทางภาษา คือ การฝึกฝนให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาสำหรับใช้ในการสื่อสารได้ เด็กที่มีพัฒนาการช้าในระดับปฐมวัยจะมีความจำกัดในการใช้ภาษาอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟังและการพูด จากสาเหตุสำคัญคือเด็กพัฒนาการช้าส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาก่อนเข้าโรงเรียน (วาริ ธีระจิตร, 2545)

พัฒนาการทางภาษาจึงเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อนเพราะเด็กพัฒนาการช้ามีความจำกัดในการรับรู้ภาษาโดยผ่านประสบการณ์ ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กพัฒนาการช้าในชั้นเรียนรวม โดยต้องพยายามหาวิธีในการจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้ภาษา ซึ่งจำเป็นสำหรับสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็กพัฒนาการช้าในชั้นเรียนรวม (อุ้นเรือน อำไพพัสดร์, 2542)

การศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการศึกษาเดียว โดยไม่แยกว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน เช่น ด้านการแพทย์ กิ่งแพทย์ วิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โรงเรียนต้องปรับหลักสูตร ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้เรียนรวมในสถานศึกษาเดียวกัน (เบญจา ชลธารันนท์, 2543)

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการศึกษาสำหรับทุกคนโดยเข้ามาเรียนรวมกันตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาและจัดให้มีการบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตามแนวการปฏิรูปการศึกษาที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตน” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

จากการทบทวนประสบการณ์ในการทำงานและจากข้อคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องพบว่าเด็กที่มีพัฒนาการช้ามักมีปัญหาการสื่อความหมายและการใช้ภาษาทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นในชีวิตประจำวันได้ ความล่าช้าทางภาษามักมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางด้านสติปัญญา ประกอบด้วยการรับรู้ทางภาษา แยกแยะเสียงที่ได้ยิน ความจำจากการได้ยิน ความเข้าใจภาษา ความเกี่ยว

เนื่องสัมพันธ์กัน ความเข้าใจขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการช้าในวัยแรกเกิดถึง 5 ปี จะมีความบกพร่องทางภาษาอย่างชัดเจนซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับอนุบาลที่เด็กต้องเข้าเรียนในระบบการศึกษาแบบเรียนรวม หากเด็กที่มีพัฒนาการช้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเข้าใจภาษาจะกระทบกับการเรียนรู้และการรับรู้ของเด็ก (ธรรมบุญ รวีพอง, 2546)

เด็กที่มีพัฒนาการช้าไม่ได้รับการกระตุ้น การรับรู้ในการเข้าใจภาษา การเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้นนั้นจำเป็นต้องมีวิธีการสอนและการจัดการเรียนรู้ให้มีความเข้าใจภาษา สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ โดยการใช้วิธีการสอนที่เน้นการใช้วัตถุที่เป็นรูปธรรม ต้องสอนซ้ำ ๆ ใช้คำพูดเป็นสื่อในการสอน สร้างจุดสนใจ ส่งเสริมให้มีความสำเร็จเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ สอนจากง่ายไปหายากแบบแสดงให้ดูและการใช้สื่อการสอน ถึงแม้พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กพัฒนาการช้ามีความจำกัด แต่ถ้ามียุทธวิธีการสอนที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กพัฒนาการช้าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจำ ความสนใจ การได้ความรู้และการคงความรู้ไว้ (Bloom, 1974)

การสอนทักษะการใช้ภาษาเป็นการสอนที่ต้องใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้หลายวิธีเนื่องจาก การสอนทักษะด้านภาษา ผู้สอนต้องใช้ความพยายามกระตุ้นให้ผู้รับการสอนมีส่วนร่วมและพยายามด้วยตนเอง เพราะพัฒนาการทางภาษานั้นการผสมผสานพัฒนาการอย่างน้อย 3 ด้านด้วยกัน คือ การเคลื่อนไหว สติปัญญาและความเข้าใจ ความยากในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา คือ การสร้างความคงทนของการเรียนรู้ ให้เด็กพัฒนาการช้ามีความรู้ ความเข้าใจจนสามารถใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติเนื่องจากทักษะทางภาษาไม่สามารถช่วยเหลือโดยใช้การจับหรือการสัมผัสได้เหมือนพัฒนาการอื่น ๆ เช่น การจับมือเด็กเขียนวงกลม จับมือชี้ภาพ จับมือเด็กจับช้อนตักอาหารใส่ปาก ซึ่งแตกต่างกับการช่วยเหลือให้เด็กสามารถเรียนรู้ภาษา การสอนทักษะทางภาษาไม่สามารถช่วย

เหลือได้โดยการสัมผัสเพียงอย่างเดียว เนื่องจากทักษะทางภาษาเด็กต้องมีความจำ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ของการได้ยิน การพูดคุยในชีวิตประจำวัน (Piaget, 1972)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ให้บริการทางการศึกษาพิเศษแก่เด็กพิเศษด้านต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและเป็นศูนย์สาริตสำหรับนักศึกษา โปรแกรมการศึกษาพิเศษ จากการใช้บริการดังกล่าวเด็กส่วนใหญ่เป็น

เด็กที่มีพัฒนาการทางภาษาช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ในการฝึกของผู้วิจัยพบว่าพัฒนาการทางภาษามีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำเนื้อหาการใช้ภาษาบรรจุไว้ในพัฒนาการด้านสติปัญญาเนื่องจากการใช้ภาษามีความเกี่ยวข้องกับสติปัญญา การคิด การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ โดยทักษะทางภาษาและกระบวนการคิดตลอดจนทักษะทางสังคมจะพัฒนาควบคู่กันไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาแก่เด็กกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กพัฒนาการช้า รวมถึงการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักศึกษาโปรแกรมการศึกษาพิเศษให้สามารถจัดกิจกรรมทางภาษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องสร้างเครื่องมือเพื่อรองรับการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาโปรแกรมการศึกษาพิเศษสำหรับใช้ในการฝึกประสบการณ์ให้กับเด็กที่มีพัฒนาการทางภาษาช้า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่เด็กพัฒนาการช้าและนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สร้างคู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กพัฒนาการช้า อายุ 0-7 ปี ในจังหวัดมหาสารคาม
2. เปรียบเทียบคะแนนด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย ก่อนและหลังการทดลอง
3. เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้คู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมดังนี้ คือ

1. เด็กพัฒนาการช้า ที่เข้ารับบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น โดยมีข้อบ่งชี้คือ สามารถตอบสนองต่อการฟัง การพูดและการสื่อสาร ได้ ตอบสนองต่อท่าทางและคำสั่งได้ สามารถเลือกสิ่งของรูปภาพตามกำหนดได้ จำแนกเปรียบเทียบลักษณะของคน สิ่งของและรูปภาพได้ เข้าใจความหมายของคำบุพบทโดยเรียนรู้เกี่ยวกับตำแหน่งที่อยู่และทำตามคำสั่งโดยใช้ไวยากรณ์ได้

2. คู่มือที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาโปรแกรมการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนเด็กพิเศษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ในการนำคู่มือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีพัฒนาการช้า ระหว่างอายุ 0-7 ปี

3. หน่วยงานที่ทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและโรงเรียนในจังหวัดมหาสารคาม จะได้ใช้ประโยชน์จากคู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กพัฒนาการช้า

ขอบเขตของการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ประชากร: ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ เด็กที่มีพัฒนาการช้า โดยได้รับการทดสอบเชาวน์ปัญญาด้วยแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาของ Stanford Binet อายุระหว่าง 6 - 9 ปี ที่เข้ารับบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคเรียนที่ 1/2546 จำนวน 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กที่มีพัฒนาการช้าที่ได้คะแนนจากการทดสอบเชาวน์ปัญญานี้ในคะแนนต่ำของเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ของประชากร ได้จำนวน 20 คน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ คู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กพัฒนาการช้าที่สร้างขึ้น

3.2 ตัวแปรตาม คือ การเพิ่มขึ้นของความสามารถทางภาษาของเด็กพัฒนาการช้า ได้แก่ ความจำ ความสนใจและการปฏิบัติ ที่ฝึกด้วยคู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. เด็กพัฒนาการช้า หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดเกิดขึ้น ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานในขณะนั้น แสดงลักษณะของพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าเกณฑ์ปกติของพัฒนาการ ในทุกด้าน ปรากฏรวมกับมีความจำกัดในการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะใน 10 ทักษะ คือ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม การใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางภาษาล่าช้าในวัย 6-9 ปี ที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน คือ การสื่อความหมายกับผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยการรับและส่งความหมาย หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ความเข้าใจภาษาและการใช้ภาษาพูด

2. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา หมายถึง คู่มือสำหรับครูและผู้ปกครองที่ใช้สำหรับส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการฝึกฟัง ฝึกพูด ให้กับเด็กพิเศษ เพื่อให้เด็กมีความพร้อมทางการฟัง แสดงอาการตอบสนองต่อท่าทางและคำสั่งง่าย ๆ พูดเปล่งเสียงได้ เปล่งเสียงโต้ตอบได้ เลียนเสียง เลียนแบบท่าทาง การเปล่งเสียงโต้ตอบเพื่อสื่อความหมาย พูดเป็นคำที่มีความหมาย ตั้งใจสื่อความหมาย ทำเสียงสูง-ต่ำได้ พูดได้เป็นคำ 2 คำ 3 คำ และ 6 คำ ซึ่งรูปภาพตามคำบอก และชื่อวัยวะร่างกายได้ ฝึกการเรียนรู้เรื่องคำกริยา คำคุณศัพท์ บอกสื่ออย่างน้อยได้ 1 สื่อ บอกประโยชน์ของวัตถุ พูดเป็นวลีและประโยคสั้น ๆ ได้

3. แบบประเมินพัฒนาการทางภาษา หมายถึง แบบวัดพัฒนาการทางภาษา เพื่อการสื่อสาร แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ แบบประเมินความสามารถพัฒนาการทางภาษาด้านพุทธิพิสัย คือ ประเมินด้านความจำ ความเข้าใจ และกระบวนการ แบบประเมินพัฒนาการด้านจิตพิสัย คือ ความรู้สึกที่มีต่อกระบวนการ และแบบประเมินทางภาษาด้านทักษะพิสัย คือ ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินทางภาษาทั้งสามด้านที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างจากการศึกษาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 0-5 ปี ของโรงพยาบาลราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ศีษรารายการตรวจพัฒนาการของเด็กอายุ 0-5 ปี ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งการศึกษาจากคู่มือการ

ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นรายการประเมินพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กพัฒนาการช้า จำนวน 60 ข้อ ตามเกณฑ์พัฒนาการทางภาษาของเด็กปกติ แบบประเมินแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1. ประเมินด้านพุทธิพิสัย เป็นปรนัยจำนวน 40 ข้อ อัตนัย 20 ข้อ ส่วนที่ 2. แบบประเมินจิตพิสัย ใช้เกณฑ์ของการแสดงความรู้สึกทางใบหน้า ซึ่งตรงกับลักษณะของใบหน้าที่กำหนดไว้ 3 รูปแบบ จำนวน 60 ข้อ ส่วนที่ 3. แบบประเมินทักษะพิสัย จำนวน 60 ข้อ

4. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับทุกคนโดยการรับเข้ามาเรียนรวมกันตั้งแต่เริ่มการรับเข้าศึกษาและจัดให้มีการบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคล ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์เครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือช่วยคนพิการให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งบริการสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนการรับรู้ของคนพิการ โดยสถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อกำหนดแนวการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลพิการนั้นด้วย

5. ผลการใช้คู่มือส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา หมายถึง การเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังการทดลองโดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความพร้อมทางภาษาระดับปฐมวัย (0-5 ปี) ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ด้วยตนเอง ได้แก่ การตอบสนองต่อการฟัง การพูดและการสื่อสาร ตอบสนองต่อท่าทางและคำสั่งได้ สามารถเลือกสิ่งของรูปภาพได้ เข้าใจความหมายของคำบุพบทเกี่ยวกับตำแหน่งที่อยู่ และทำตามคำสั่งเกี่ยวกับไวยากรณ์ เช่น การแสดงความเป็นเจ้าของ การเข้าใจความสัมพันธ์ของบุคคล เช่น ของฉัน, ของเพื่อน, ของครู ... พ่อ, แม่, พี่, น้อง เป็นต้น